

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Met sommige eigenschappen of vaardigheden leggen we veel eer in en krijgen we de handen op elkaar.

Bijvoorbeeld als je een knap spreker bent.

Dat je een sprankelend betoog zou kunnen houden, meeslepend zou kunnen spreken, zo dat de hoorders aan je lipen zouden hangen.

Heel mooi, zegt Paulus, als je dát kunt, maar het belangrijkste ontbreekt je dan nog.

Of dat je heel knap bent; dat je de mensen die het niet met je eens zijn echt overtuigend op andere gedachten zou kunnen brengen. Daar zou veel mee gewonnen zijn.

In de samenleving, in de kerk, in de wereld, met al die grote, haast onoplosbare problemen. Dat je het verlossende woord zou kunnen spreken; dat er daarom naar je geluisterd zou worden.

Heel mooi, zegt Paulus opnieuw, maar het belangrijkste ontbreekt nog.

Of dat je een rotsvast geloof zou hebben. Dat je als het ware bergen zou kunnen verzetten, dat wil zeggen, dingen zou kunnen doen die je normaal voor onmogelijk zou houden. Je kunt jaloers worden als je hoort van mensen als Ghandi en Martin Luther King.

Of dat je werkelijk vrij bent. Vrij van je bezit, om daar zomaar afstand van te kunnen doen voor anderen. Vrij van angst, niet bang zijn zelfs niet voor het lijden, voor het martelaarschap.

Heel mooi, zegt Paulus, maar het belangrijkste ontbreekt ook dan nog.

Nou, nou, vragen we ons af, onderschat Paulus het belang van deze dingen niet?

Moet je je voorstellen, een kerkgebouw dat uit zijn voegen barst omdat de dominee zo indrukwekkend mooi preekt; stel je voor, dat aan alle gekissebis in en buiten de kerk een einde zou komen, omdat iemand het verlossende woord spreekt. Stel je voor, iemand met zo'n groot geloof dat er werkelijk iets nieuws gebeurt. Of mensen die het martelaarschap op zich kunnen en durven nemen.

Hoe belangrijk zouden die dingen zijn als je denkt aan alle kleine en grote nood op onze wereld en in ons leven.

Zojuist lezen en hoorden we de eerste drie verzen van 1 Kor. 13 ...

“maar had ik de liefde niet, het zou mij niets baten”.

De bekende woorden van Paulus over de liefde staan in een heel bepaald verband.

Hij schrijft aan de gemeente van Korinthe. In die gemeente blijkt een geweldige rijkdom aan gaven te zijn: profetie, wonderbaarlijke genezingen, tongenspreken enz. Maar wat blijkt? Een ieder gaat met zijn eigen gave aan de haal. Wil daarmee zichzelf op de voorgrond stellen, de eigen naam hooghouden, de eigen eer vermenigvuldigen. Paulus reikt tegenover dit ieder-voor-zichzelf het beeld aan van de gemeente als een lichaam. Een zoals in het lichaam alle onderdelen op elkaar zijn aangewezen, zo is dat ook in de gemeente. Zoals het oog niet tegen het oor kan zeggen: jij hoort er niet bij, en de hand niet tegen de voet kan zeggen: jij hoort er niet bij, zo is het ook in de gemeente. Je hoort in alle verscheidenheid bij elkaar, je bent er niet voor jezelf. En het belangrijkste bij dit alles is dan de liefde. Want het is de liefde die de heel verschillende gaven de juiste richting geeft. Liefde is de bedding, waar heel dat bonte, rijk geschakeerde en soms zo spannende leven doorheen stroomt. De mensen staan niet op zichzelf, maar zijn door liefde met elkaar verbonden. Al die dingen, waar mensen zo tegen kunnen opkijken, veel weten, veel kunnen, bijzondere eigenschappen, buitengewone deskundigheden, tot en met bewonderenswaardige opofferingsgezindheid, al die dingen zijn eigenlijk van nul en generlei waarde als ze niet uit liefde voortkomen of met liefde gepaard gaan.

Maar wat bedoelt Paulus precies, als hij het heeft over liefde?

Het griekse woord, dat hij hier gebruikt is 'agape'. Daar moeten we niet aan voorbijgaan.

Wij hebben maar één woord voor liefde, maar Paulus kon over meerdere beschikken.

Eén van de bekendste woorden voor liefde was het woord 'eros', dat wij kennen van ons woord erotiek. En dat duidde ook vooral op het seksuele aspect van de liefde.

Daarnaast was er nog een ander bekend en veel gebruikt woord voor liefde, namelijk 'philia', dat wij kennen uit het woord filantroop – iemand die een bijzondere liefde voor mensen aan de dag legt. Waarom zou nu Paulus aan die bekende en alledaagse woorden voor liefde zijn voorbijgegaan en een woord gebruikt hebben, dat niet zo gangbaar was?

Waarschijnlijk omdat 'agape' het beste tot uitdrukking brengt hoe er in de bijbel over liefde wordt gesproken. En dan gaat het vooral en in de eerste plaats om de liefde van God.

Heel vaak kunnen we in het oude testament lezen, dat God zijn volk Israël liefheeft. En van de Israëlieten wordt gevraagd elkaar lief te hebben.

Een heel bijzondere tekst in dit verband is dat bekende woord van God: Jacob heb ik liefgehad en Esau heb ik gehaat.

Wie deze woorden onbevangen hoort kan er van terugschrikken. Want op het eerste gehoor roepen ze het beeld op van een grillige en angstwekkende God. Van de één houdt hij blijkbaar, de ander haat hij.

Maar deze woorden willen niet wijzen op het onvoorspelbare van God, maar ze willen ons op het spoor zetten van een bijzondere voorkeur van God.

We kennen de geschiedenis van de tweelingbroers Jacob en Esau; de eerste een echt moederskindje, zacht, teder en huiselijk, de ander een bonk van een kerel, groot en sterk, lieveling van z'n vader, altijd naar buiten, er op uit, jagend op wild. Met list en bedrog weet Jacob uiteindelijk de zegen voor de eerstgeborene aan zijn vader te ontfutselen, die voor Esau bestemd was.

God heeft Jacob lief – dat wil zeggen: God schuift de tweede naar voren en zal vooral met hem zijn geschiedenis gaan schrijven.

God haat Esau – dat wil zeggen: God schuift hem, die op grond van zijn geboorte de eerste plaats innam, naar achteren, naar het tweede plan.

Liefhebben en haten zijn niet zozeer woorden, die een gevoel uitdrukken, maar meer dus een rangorde aangeven, een stijl van handelen typeren. Ze drukken vooral uit, dat God zich ontfermt over wat klein en teer, zwak en kwetsbaar is.

Zo is dat ook met de verkiezing van Israël.

God kiest niet Egypte als zijn volk, of Babel, of Rome – volkeren, waar je op het wereldtoneel mee aan kunt komen, wat een cultuur, wat een prestaties, oogverblindend! maar een klein en onooglijk volk – dat schuift Hij naar voren en daarvan zegt Hij: Kijk, dat zijn mijn vrienden!

Als je mijn vrienden wilt zijn, dan moet je ook de vriend zijn van mijn vrienden. Aan mijn volk kun je op het spoor komen wie Ik ben, de Heilige, de Eeuwige, de Schepper van hemel en aarde, God die Bongenoot is, Trouw en Nabij.

Liefhebben – dat is zich ontfermen over wat klein en kwetsbaar is.

En haten is dat wat op de eerste rijen had plaatsgenomen naar achteren zetten.

Liefde – dat is de wonderlijke, verrassende, onbegrijpelijke voorkeur van God voor zijn volk en in zijn volk voor alle mensen. Dat Hij zich onophoudelijk met hen blijft bezighouden, ook al zou Hij vanwege alle ongehoorzaamheid en ontrouw alle redenen hebben om zich van hen af te wenden. Dat doet Hij niet. Elke dag laat Hij opnieuw zijn zoon opgaan. Steeds weer opnieuw investeert Hij liefde in mensen, zaait Hij het zaad van zijn liefde in hun harten.

Gods liefde, die Hij uitzaait onder en in de mensen, krijgt een extra dimensie in het leven van Jezus Christus. Daarvan getuigt het nieuwe testament. Van Jezus' zoeken naar wat verloren is. Dat ene verdwaalde schaap, die geminachte collaborateur, dat gesmade hoertje, die mens, zo verstrikt in het web van lot en schuld, die zieke mens in haar isolement, mensen verlamd door zonde en schuld.

Jezus – mens van Gods liefde.

Let maar es goed op die prachtige woorden, die Paulus gebruikt om de liefde mee te typeren.

Liefde is geduldig, vriendelijk, niet jaloers, vervalt niet in grootspraak en eigendunk, gedraagt zich niet grof, is niet uit op eigen belang, raakt niet beledigd, rekent het kwaad niet aan, verheugt zich niet in onrecht, vindt vreugde in de waarheid; kan alles verdragen, blijft geloven, blijft hopen, nooit geeft ze het op.

Als je die woorden goed op je laat inwerken, dan zie je een mens – Jezus. 't Zijn de eigenschappen van onze Heer. Met zijn Geest inspireert Hij tot vandaag toe mensen, om zijn liefde in te drinken en om zijn liefde door te geven.

Deze liefde zal nooit ophouden te bestaan.

Die wonderlijke liefde van God, die zo oplicht in het leven van Jezus, die mogen we beamen en beantwoorden met onze liefde. Onze liefde voor elkaar, voor mensen om ons heen, voor de medeschepselen, voor heel de bewoonde wereld.

Elke dag opnieuw mogen we putten uit de bron van Gods liefde, een bron die nooit opdroogt.

Amen